

**TUSSEN
HUIDS
LENE BEELEN**

2024 Prometheus Amsterdam

‘Tegen mijn dochters zeg ik: sla de bal mis, struikel en sukkel, maar onderneem iets. Soms zal je zo met je ziel in de war zijn dat je dood wilt gaan, maar daar ga je niet dood van. Een mens gaat dood van een mes in zijn rug, of van slordig geknoopte veters.’

JACQUES BREL

‘Stay cool, learn to swim
You’re not too heavy
Your bones are not too dense
Pennywise was right
In the end, everyone floats.’

JOSHUA IDEHEN

‘Niets is geheel waar. En zelfs dat niet.’

FREDERIK VAN EEDEN

1

Het begon met de geur van hun ovenvers brood, hoe dat kraakte als het werd aangesneden en de groeven zich met de smeltende boter vulden nadat die erop werd gesmeerd. En de smaak, de smaak van nooit meer anders willen.

Het begon met hun muziek, de pianoconcerten op de achtergrond, hoe alleen zij echt luisterde en sommige stukken uit haar hoofd kende maar dat niet durfde zeggen. Hoe hun muur vol foto's hing, foto's van reizen, wandelingen in de natuur, verjaardagsfeestjes in de tuin, en zij die na verloop van tijd ook ergens op eentje stond als nummer vijf in een groep van vier.

Het begon met hoe niets zeggen geen leegte was, maar een kalmte om in thuis te komen. Hoe ze met z'n vijven boeken lazen, elk in een andere hoek van de kamer, zij en Seppe in elkaars voeten verstrikt. Hoe ze samen series keken op zondagavond, over elkaar hangend in de zetel en Seppes vader steevast in de fauteuil bij het raam. Hoe ze écht thee leerde drinken: een mix passend bij het geldende seizoen of bij de kwaal van de dag.

Het begon met Frêle die de mee-eters op Seppes neus uitkneep en Seppe die dan zeurde tegen zijn zus dat het pijn deed, terwijl hij met een tijdschrift op haar arm sloeg. Het tijdschrift dat Frêle in alle onnozelheid iets

te lang over haar gezicht had gewreven waardoor een zwarte afdruk van de inkt op haar huid was achtergebleven en ze er had uitgezien als een steenkoolarbeider na een dag zwoegen. Hoe iedereen erom had gelachen, ook Frêle.

Het begon met Seppe die ieder jaar een meerdaagse trektocht maakte met zijn vader, terwijl Frêle met haar moeder een verblijf in een of ander kuuroord boekte, en hoe ze nadien omwisselden, Seppe die met zijn moeder een stad bezocht en Frêle die met haar vader deelnam aan een politiek vormingsweekend.

Moia zag een familie, een broer die een zus had, een vader, en een moeder, en hoe die bij elkaar hoorden als een kwartet. Ze voelde zich veel sneller dan verwacht deel van het gezin. De tijd was als vanzelf voorbijgevo-
gen.

Tot alles haperde.

2

Ze waren een dromerig team: Frêle, Seppe en Moia. Ze vormden elk een onderdeel van een driewieler die soepel over de weg gleeed met hun neuzen in dezelfde richting. Moia's leefwereld werd ingrijpend verrijkt sinds het duo in haar leven kwam, wat haar confronteerde met alles wat ze niet wist. Wanneer ze de duurzaamheid van de moderne sociale compositie binnen de gemaximaliseerde individualistische samenleving bespraken, werd Moia nog stiller dan ze meestal was. De kennis van Frêle en Seppe leek een bodemloze put terwijl zij het gevoel had telkens weer achterop te hinken in de diepte waarin ze over de materie kon meespreken, dus spitste ze gretig haar oren.

De nieuwshonger van de twee bleek er al van kinds af aan te zijn. Ze hadden vaak in de krant van hun vader gesnuisterd op zoek naar nieuwsberichten die ze aan hun bij elkaar geknipt pamflet konden toevoegen. Gekleefd op een houten kader hadden ze de werkpunten van hun Partij voor de Kinderen de straat in gehesen. Frêle ondernam graag actie en gebruikte daar moeiteloos haar verontwaardigde stem voor. Seppe was tijdens het opgroeien niet minder leergierig en mondiger geworden dan zij, maar wel rustiger van toon. Hij zweefde altijd tussen geaard zijn en luchtigheid.

Moia was anders. Die werd steeds weer met haar neus op haar gevoelsleven gedrukt, dat als een op- en neergaande zee door haar leven kolkte en haar soms onderdompelde tot ze vermoeid naar adem hapte. Ook bij haar was de hang naar rechtvaardigheid steeds groot geweest maar zij keek, dacht en noteerde veeleer.

Omdat Seppe en Frêle een tweeling waren hadden ze voor het merendeel dezelfde vrienden. In de kern wilden ze allemaal leven in een gelijksoortige wereld. Toch voelde Moia zich een buitenbeentje in een groep ongebonden en strijdlustige goeddoeners. Bovendien leek er een boordevol leven te zitten in Seppe en Frêle, in hun thuishaven, in hun gesprekken tijdens het diner, in het volle huis waar ze opgroeiden, terwijl Moia zichzelf vooral *après-garde* vond. Dat haatte ze, en thuis met haar moeder vormde ze misschien eerder een paar dat sleutelde aan een nestgevoel dan een volwaardig gezin. Moia had geen andermans puisten om uit te knijpen, had altijd maar één stem aan tafel gehoord, trof vaker lege dan volle ruimtes aan, en bovendien was haar moeder iemand die graag tijd alleen met haar dochter doorbracht en wilde beslissen wat ze met z'n tweeën zouden doen.

Moeder was sinds vaders dood nooit meer een relatie aangegaan – niet uit rouw en nostalgie naar een voor eeuwig verloren liefde, wel omdat ze mannen misprees. Vader was hard geweest voor hen beiden, was in flessen alcohol en nadien in het kanaal verdwenen. Hoewel Moia veel liefde voor haar moeder voelde – de leuze MOIA'S MAMA EN MAMA'S MOIA stond sinds jaar en dag onaangeroerd op het krijtbord in de keuken geschreven met een platgedrukt hart eromheen –, trok Moia

sinds haar relatie met Seppe steeds meer het huis uit. Moeder had aanvankelijk pogingen ondernomen om haar dochter minstens één weekend per veertien dagen thuis te hebben, maar omdat Moia vaker niet dan wel kon, gaf moeder het op. Soms voelde Moia zich schuldig, maar Seppe drong erop aan dat Moia haar eigen zin moest doen in plaats van andermans zin te volgen en moeder daarmee te tonen dat die haar zinnen elders op moest zetten. Seppe had ergens gelezen dat veel ouders te kampen hebben met het legenest Syndroom wanneer hun kinderen als trekvogels de wijde wereld in vliegen, en voor Moia's moeder was dat volgens hem niet anders.

Toch leek het oneerlijk. Moia spendeerde meer tijd met Seppes familie dan met haar eigen moeder. Het was de eerste keer dat ze ondervond hoe een gezin van binnenuit werkte, en hoe de onvolmaaktheid van haar eigen thuishaven – die al sinds vaders dood een gat in haar buik achterliet – via Seppe mondjesmaat kon worden ingekleurd. Bij hem voelde ze zich als een vis in een grote oceaan. Ruimte genoeg om te zwemmen en om te verdwalen.

3

Eigenlijk hield Moia niet van zwemmen. Niet alleen omdat ze zwembaden troosteloos vond en het water enkele graden te koud aanvoelde. Er hing daar iets, een sfeer die op een of andere manier onder haar vel kroop en de waterpret kunstmatig maakte. Seppes gezin ging er iedere maand wel een keer baantjes trekken. Moia proppte zichzelf in haar nieuwe badpak met gekleurde streepjes dat ze online voor een prikprijsje had gekocht en zette een badmuts op. Ze wou nadien niet met natte haren het gure weer in.

‘Je ziet eruit als een snoepje.’

Seppe keek op van zijn sporttas. Hij leek in zijn inspiratieloze zwarte zwemshort altijd een beetje op een stellenloper. Moia nam zijn hoofd vast en zoende zijn hele gezicht.

‘Proef maar,’ zei ze wanneer ze bij zijn lippen uitkwam, en hij stak zijn tong in haar mond, streekte haar blote rug, kneep zacht in haar billen. Wanneer hij zich tegen haar aan wou drukken, liet ze los.

‘Sorry, ik ben een zuurtje. Gingen we niet zwemmen?’ knipoogde ze en ze zwierde de deur van de kleedkamer open.

Met hun armen overladen met spullen en kleren liepen ze de lockers tegemoet. Pas toen ze een van de kast-

jes volgepropt hadden, beseften ze dat hun geld onder op de hoop zat. Seppe husselde de wirwar van spullen door elkaar als een wastrommel en kwam tevoorschijn met een portemonnee. Hij draaide het sleutelbandje rond Moia's pols en verdween richting het zwembad. Traag gleed Moia het bassin in. Seppe was al helemaal ondergedompeld terwijl het water nog maar tot aan haar knieën kwam.

'Komaan, de korte pijn,' zei hij terwijl hij met het water spetterde.

'Hé, stop daarmee.'

Hoewel water haar lichter maakte dan ze was, voelde Moia zich er ook meteen weerloos in. Ze kon er moeilijker wegrennen. Seppe duwde zich af aan de rand en zwom een soepele crawl tot aan de overkant. Pas toen hij weer bij haar was, zat ze tot aan haar nek in het water en waren ook Frêle en hun ouders in het bad gestapt. Frêle gaf haar aanmoedigend een high five. Haar fond de teint parelde door het vocht. Met zijn vijven zwommen ze een nieuw baantje. Moia hield de klok aan het einde van de galmende ruimte nauwlettend in de gaten. Na vijvenveertig minuten hielden ze het meestal voor bekeken, gelukkig.

In de baan naast hen dobberden mensen als kwallen. Moia begreep niet wat daar leuk aan was, wachten tot je verrimpelt en de rillingen door je lijf lopen.

'Je lippen zien blauw.'

Seppe's moeder kwam naar haar toe gezwommen. Moia watertrappelde in de deining van haar zwemslag.

'Zullen wij iets drinken in de cafetaria totdat de rest het ook koud krijgt?'

Dat was een welkom voorstel. Moia zei Seppe zwem-

mend gedag en vertrok de lockers tegemoet. Ze haalde haar spullen uit het kastje, legde die in een kleedhok, liep terug naar het zwembad om Seppe het sleutelbandje te bezorgen en kleetde zich vliegensvlug om. Bij de spiegels liet ze de warme lucht van de haardroger in de binnenkant van haar trui dansen en draaide ze haar rimpelige vingertoppen naar alle kanten alsof ze kon goochelen.

‘Is het vandaag niet de sterfdatum van je vader?’ vroeg Lieve toen ze naar de cafetaria liepen.

Moia had er niet bij stilgestaan en het ontroerde haar dat Seppes moeder het had onthouden. Bij Lieves vragen over vader bleven Moia’s antwoorden sober. Ze herinnerde zich eigenlijk niets van hem. Moeder had altijd gezegd dat de politie haar op een avond had ingelicht over het ongeluk. Nadat moeder het nieuws had vernomen, had ze zich zo in de steek gelaten gevoeld dat ze de hele nacht radeloos in de zetel had gehuild en tegen de ochtend was beginnen te roepen, uit kwaadheid, uit onmacht. Moia had zich altijd levendig ingebeeld hoe moeder in het pikkedonker moederziel alleen in het ijle lag te brullen. Niemand die haar antwoordde, niemand die haar troostte, niemand die haar geruststelde. Moia had telkens weer zo veel compassie gevoeld wanneer ze aan het verhaal dacht, dat ze zich rond moeders nek had gewikkeld en zich de rest van de dag gedienschtig over haar had ontfermd. Ze was vader toen, net als moeder, Peter beginnen te noemen.

Ze rilde.

‘Zal ik een thee voor je bestellen?’ Lieve glimlachte zacht.

‘Warme dranken zijn hartverwarmend,’ had Moia’s

moeder eens gezegd toen ze samen voor een berg afwas stonden nadat vriendinnen op de koffie waren geweest. Moia had er de hele namiddag bij gezeten. Dat vond zowel zij als haar moeder leuk, hoewel Moia die gesprekken na een tijd saai was beginnen te vinden, maar ze had het niet gedurfd om weg te gaan, en iets anders had ze ook niet echt te doen. Op vijftienjarige leeftijd was tijd een eindeloze leegte geweest waarnaar ze had gekeken.

De thee die het zwembad serveerde smaakte oud, maar Moia warmde ervan op. Lieve vertelde over de zomerplannen die ze met het gezin hadden om het afstuderen van Seppe en Frêle te vieren, en vroeg of Moia zin had om mee te gaan. Reizen was iets wat Moia nog maar zelden had gedaan. Ze beeldde zichzelf in onder de Andalusische zon waar ze restanten van de Moorse cultuur zou opsnuiven, flamencoconcerten zou bijwonen, de Sierra Nevada zou trotseren en tapas zou eten. Natuurlijk stemde ze in. Ze zou voor het eerst twee weken lang tijd met Seppes familie doorbrengen en iedere ochtend ontwaken in hun droom.

4

De lucht kleurde rozig. Bomen tekenden hun contouren scherper af. Vogels maakten flinterdunne slingers in de lucht. Seppe, Frêle en Moia verdwenen in de straten van de stad. Tussen smog, restaurantgeuren en joggerszweet kwamen ze uit bij studenten vol weekendvreugde. Seppe zoende Moia's wang en liep naar een vroegere schoolvriend verderop. Frêle omarmde een van haar vriendinnen en geraakte vurig aan de praat met een man die opdringerig bij hen kwam staan. Moia schaatste tussen de toefjes mensen heen en kwam uit bij een bar. 'Een biertje, graag.'

Na enkele slokken was haar zin alweer over en de muziek op de achtergrond vond ze smaakloos. Het had een eenvoudige melodie die te repetitief door het nummer walste met een nietszeggende tekst erop. Ze zocht een plek om bij aan te sluiten en vond die niet meteen, waardoor ze uiteindelijk weer bij de leegte aan de bar ging staan, veinzend dat ze druk berichten heen en weer stuurde met iemand. Ze noteerde een zin in een mail, die ze naar zichzelf verzond en beantwoordde met dezelfde zin, keer op keer de roulerende rekening ingepeperd krijgend voor wie ze was.

Ben je echt zo saai dat niemand tegen je wil praten?

Misschien was dat de reden dat ze er in het zwem-

bad uitzag als een snoepje. Ze wou iets bij te dragen hebben, opsmukken in plaats van overtrekken met slechts één tint. De grijze muis met een jasje aan. Ze stapte op Seppe af en kriebelde in zijn nek. Hij glimlachte vluchtig en krabde haar vingers traag weg. Haar hand gleed van hem af als een vallend herfstblad. Verderop glipte Frêle rond de schouders van een jongeman de deur uit naar de buitenlucht. Moia keek op haar horloge en sloop naar de toiletten. Haar halfvolle glas zette ze op een van de lege tafeltjes om te laten verdwijnen in de handen van het personeel, recht de spoelbak in. Op een toiletdeur stonden slagzinnen in alcoholstift geschreven: THE SKY IS NO LIMIT EN JE BENT WILD EN JE JONGT WAT EN FOREVER WRONG, I WANT TO BE, FOREVER YOUNG. Iedereen hier was alive-and-kicking. Moia plaste deels op de bril naast de tien andere spatten die er al op zaten.

Wat wordt eigenlijk bedoeld met de tijd van je leven hebben? Dat alles opgedeeld is in ogenblikken tot we eindigen als een hoopje dat ooit geweest is? Dat we in een handomdraai een perspectief ontwaren binnen de schitterende schakeringen van de werkelijkheid, maar afhankelijk van het licht dat er schijnt we iets anders zien? Dat iedereen in de schijnwerpers zijn weg vond naar elkaar, buiten Moia? Ze hield van Seppe, ze was boos op hem, ze voelde zich vergeten, ze dacht aan hem en zag wat zij nooit zou kunnen zijn. Aan de spoelbak waste ze haar handen niet, want op openbare kranen zaten blijkbaar nog meer bacteriën dan op haar handen zelf. In de verte zag ze mensen die ze dringend moest leren kennen, dus liep ze hun tegemoet. Haar hartslag begon aan een sprint en zou pas uitgehold zijn eens ze de vertrouwde afdruk van haar matras zou voelen.

Ze keek in de badkamerspiegel en zag niet. Bevoelde haar borsten en vroeg zich af. Rook aan de adem in haar handpalm en zei: 'Bah.' Stak over naar haar slaapkamer en luisterde. De vloeren die zuchtend tot leven kwamen. Te veel licht van de straatlantaarn bij het raam die op haar handen scheen. Ze trok aan de gordijnen. Seppe lag op de matras op de grond. De warmte sloeg als een deken om haar heen toen ze tegen hem aan ging liggen. Zijn ogen waren noch open noch gesloten. Zijn hand bewoog traag haar richting uit alsof hij een aftreksel van tai chi beoefende. De beheerste, serene houding, de diepe concentratie, de golvingen van soepele traagheid uit die innerlijke bewegingskunst vond Moia prachtig. Hoe boodschappen zachthandig naar voren werden geschoven in de lucht om te kunnen verdwijnen in de adem van een ander. Seppes poging verdampte in het ijle. Zijn hand sloeg net naast in plaats van om haar en hij viel in slaap. Zijn mond werd een holte om in te kruipen. Alles was stil. Moia's hartslag kalmeerde.

Ze was klein. Haar benen bengelden in de lucht als de klepels van een klok. Op de grond gingen ze lopen. Ze keek achterom om te zien of ze gevolgd werd. Een uitbarsting van vreugde rende door de ruimte. Haar mond werd een vermaler en dan een bed van woorden. 'Hmm', en nog eens 'hmm', zei ze, en toen was het een ander die het zei en ze keek op, zag een leeg lichaam. Handen die het fruit droegen. Haar mond spuwde een orkaan van klanken, tot het lege lichaam kleur kreeg. Streepjes als een snoepje. Ze keek naar zichzelf en zag kleine handjes door haar buik gaan tot die uitkwamen bij de leuning van haar zitje en toetsen van een piano werden, waar die

driftig op en neer bewegend Stravinsky speelden. Het lege lichaam ging op in de kleur van de kamer en veegde zichzelf uit.

Moia schrok wakker met een sprintend hart.

5

Misschien begon het eerder, die keer dat ze acht was. Ze stond op een natte handdoek en keek over de rand van de volgelopen wastafel, hoorde water langs de kastdeuren van het badkamermeubel naar beneden lopen tot het tegen haar tenen spetterde. Ze vroeg zich af hoelang het zou duren totdat de kamer een aquarium zou zijn zoals ze er een gezien had in het spiksplinternieuwe Sea Life. Hoe zij eerst tot aan het plafond gedrukt zou worden en dan als een verloren alg tussen het plafond en de vloer zou golven, als een trage jojo, met woordeloze muziek als soundtrack in haar hoofd, tot ze zou stoppen met voelen hoe het water in haar mond liep en haar longen vulde, en ze van binnenuit één met het water zou worden. Ze zou weten wat vader had gevoeld, het moment dat hij verdronk.

In Sea Life had ze een vis gezien die dobberde op het wateroppervlak, gekanteld op zijn zij. Af en toe kwamen er andere vissen happen aan zijn glimmende schubben. Moia had aan de juf gevraagd of de vis verdronken was, maar die schudde haar hoofd.

‘Vissen hebben geen longen maar kieuwen en kunnen ademen in het water. Ademen betekent eigenlijk zuurstof opnemen. Zij halen dus zuurstof uit het water, zoals wij uit de lucht. Als mensen verdrinken, dan stikken

ze omdat hun longen vol water lopen en ze geen zuurstof meer binnenkrijgen. Je zou dus kunnen zeggen dat vissen op het land verdrinken doordat hun kieuwen vol lucht lopen.’

Moia had er de hele terugrit op de bus over nagedacht, dat vissen verdrinken in de lucht. Ze had zich afgevraagd of stikken pijn deed. Eenmaal thuis had ze de grootste glazen slakom uit de keuken gehaald, de kleinste steentjes gezocht die ze in de tuin vond en er de aarde afgewreven, stukken boomschors van de dode stam gepulkt, een Duplo-boom uit haar blokkendoos gehaald, alles in de kom gepositioneerd en die gevuld met water. Daarna had ze moeder om een goudvis gevraagd en besloten dat ze er alles aan zou doen om hem in leven te houden.

De wind blies zijn longen leeg. Het raam gilte ervan. Moeder zwaaide de badkamerdeur open, beende in allerijl naar de kraan en sloot die met veel kabaal. Haar vilten pantoffels vergat ze en ze kleurden donker.

‘Wat stelt dit voor?’

Ze trok alle handdoeken uit de kast en legde die als een lappentapijt op de natte vloer. De tegels kregen kleurrijke haartjes in magenta, violet, turkoois, indigo en taupe opgespeld.

‘Denk jij niet na? Haal een emmer, de vloertrekker en een dweil.’

Een arm trok Moia van de spoelbak weg en duwde haar de gang in. Daar had het water al tot halverwege zijn weg gezocht op de tegels. Het zag eruit als de pistoraal van een reus. Het stopte vlak bij de eerste traprede waardoor het net geen val kon maken. Moia’s lijf viel trede per trede meer in de realiteit. Door haar toedoen

stond de badkamer blank en was haar moeder razend. In de bergplaats graaide ze de benodigdheden uit een kast en snelde weer naar boven. Moeder wrong op handen en knieën kleuren uit in de badkuip. Ze keek Moia niet aan toen die haar de schoonmaakspullen overhandigde. Het geluid van een aangeslagen cimbaal was de nieuwe soundtrack in Moia's hoofd. Ze was vergeten dat water overal naartoe kon lopen, ook via de binnenkant van haar ogen over haar wangen.